

Vergaderjaar 2011–2012

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 1289

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 december 2011

Op 15 november publiceerde de Europese Commissie haar werkprogramma voor 2012, met als titel «Een nieuw Europees elan omzetten in tastbare resultaten». Het programma en de bijlage met het overzicht van alle voorgenomen nieuwe Commissievoorstellen zijn uw Kamer reeds rechtstreeks toegegaan. Het is inmiddels goed gebruik dat beide Kamers hun eigen Europese prioriteiten bepalen op basis van de voornemens van de Europese Commissie. En die prioriteiten zijn in toenemende mate richtinggevend voor het verkeer tussen kabinet en Parlement over de Nederlandse inbreng in de besluitvorming in EU-verband.

Mede ten behoeve van de afwegingen inzake de prioriteiten van uw Kamer, gaat u hierbij de appreciatie van het kabinet van het nieuwe Commissiewerkprogramma toe. Na een korte algemene inleiding zal daarbij worden ingegaan op de onderdelen die in de ogen van het kabinet voor Nederland het meest van belang zijn. Om praktische redenen hebben we ons daarbij in deze appreciatie beperkt tot de voornemens van de Europese Commissie voor 2012 (dus het eerste deel van Bijlage I bij het Werkprogramma).

Algemeen

Het werkprogramma van de Commissie staat, terecht, voornamelijk in het teken van de financieel-economische crisis. Het herstel van het vertrouwen in de economie is de topprioriteit in het programma. De Commissie tracht, zoals het in de inleiding wordt geformuleerd, «twee dringende eisen te verzoenen»: «de noodzaak om in te spelen op nieuwe behoeften die door de crisis aan het licht zijn gekomen en de noodzaak om door te gaan met het aanpakken van structurele kwesties waar beleidsmakers, investeerders en burgers op de Commissie rekenen om verder te kijken dan de dag van morgen en om mee te helpen bouwen aan een welvarend en duurzaam Europa voor de toekomst.» Het kabinet

begrijpt en onderschrijft de keuze van de Commissie om in dit werkprogramma de nadruk te leggen op die tweede dringende eis, dus op het langetermijnperspectief. Terecht wordt er echter ook op gewezen dat de actuele ontwikkelingen aanleiding kunnen geven voor nieuwe, meer dringende problemen waarop in het werkprogramma nog niet kon worden geanticipeerd, zoals met name op het cruciale gebied van de economische *governance* van de Unie. Tezamen met de onderhandelingen over het nieuwe Meerjarig Financieel Kader, die in het Commissieprogramma niet figureren omdat ze voortvloeien uit voorstellen die reeds eerder dit jaar zijn gepubliceerd, is de aanpak van de financieel-economische crisis ook voor het kabinet de hoogste prioriteit op EU-terrein.

Het kabinet kan zich goed vinden in de nadruk die de Commissie legt op de hervorming van de financiële sector en is het met de Commissie eens dat er moet worden gezorgd voor duurzame overheidsinkomsten. Zoals bekend staat het kabinet, evenals uw Kamer, echter kritisch tegenover harmonisatie op het gebied van directe belastingen, zoals het voorstel uit 2011 voor een gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting (CCCTB), dat de Commissie in haar programma aanprijst.

Het belang van de thema's die in het Commissieprogramma worden gevat onder de noemer «duurzame groei en solidariteit» worden op hoofdlijnen door het kabinet onderschreven. Het streven naar een snelle en effectieve vervolmaking van de interne markt kan rekenen op Nederlandse steun. De Commissie vat onder de bovenstaande noemer ook het thema veiligheid en rechtvaardigheid, waaraan terecht een hoge prioriteit wordt toegekend en over wordt gesteld dat het systeem van een Europa zonder interne grenzen alleen kan functioneren als «de EU het nodige onderlinge vertrouwen kan garanderen». Naar de smaak van het kabinet had het Commissieprogramma op dit terrein wel ambitieuzer mogen zijn. Zo zou Nederland graag hebben gezien dat de Commissie op het gebied van wetgeving voor asiel- en migratie voor 2012 al rekening had gehouden met een herziening van de richtlijn gezinshereniging (2003/86), waarover onlangs een groenboek is gepubliceerd. Het kabinet zal hierover, alsmede over andere Nederlandse voornemens op dit terrein, nauw in contact blijven met de Europese Commissie en andere Lidstaten (zie hierover verder onder Immigratie en Asiel).

Onder de noemer «De stem van de EU laten doorklinken in de rest van de wereld» gaat de Commissie in haar programma in op het externe optreden van de Unie alsmede het proces van EU-uitbreiding. Het kabinet kan zich op hoofdlijnen vinden in dit onderdeel van het werkprogramma. Zoals uw Kamer telkenmale is gemeld zal Nederland vast blijven houden aan de «strikt en eerlijk» benadering ten aanzien het proces van EU-uitbreiding (zie hierover ook onder Europese Zaken).

Het kabinet steunt de Commissie in haar streven naar «slimme regelgeving en doeltreffende uitvoering». De voornemens van de Commissie ten aanzien van verlichting van de regeldruk sluiten aan bij de algemene wens van het kabinet te komen tot minder regels en administratieve lasten. Ook op dit vlak zal Nederland de Commissie blijven aansporen om de lat zo hoog mogelijk te leggen, met als devies «minder en beter» (zie hierover ook onder Economische Zaken, Landbouw en Innovatie).

Binnenlandse Zaken

De Commissie zal een voorstel doen tot wijziging van Verordening 2004/2003 voor het creëren van rechtspersoonlijkheid voor Europese politieke partijen gebaseerd op EU-recht (voorstel 76). Momenteel richt

deze verordening zich alleen op de financiering van Europese politieke partijen. Eerder heeft het EP voorstellen gedaan voor meer flexibiliteit wat financiering betreft, een hogere grens voor donaties en het recht op deelname aan referendacampagnes. Momenteel wordt met uw Kamer gesproken over het Nederlandse stelsel voor subsidiëring en financiering van politieke partijen. Mede aan de hand van de uitkomst van deze discussie zal het kabinet een standpunt innemen over dit voorgenomen voorstel van de Commissie.

Buitenlandse Zaken

Mede op verzoek van Nederland zal de Commissie met een voorstel komen voor de regulering van de handel in bepaalde goederen die gebruikt kunnen worden voor de doodstraf of foltering (voorstel 51). Het gaat hierbij om de introductie van een vergunningssysteem dat beoogt een bijdrage te leveren aan de wereldwijde afschaffing van de doodstraf. Het initiatief is verder ondersteund door België, Denemarken, Frankrijk, Duitsland, Griekenland, Ierland, Spanje en Zweden.

Defensie

Het werkprogramma voor 2012 bevat geen voorstellen op dit terrein.

Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

Het kabinet waardeert de nadruk die de Commissie in het werkprogramma legt op het aanpakken van de economische crisis en het creëren van groei en banen. Het programma bouwt voort op reeds in 2011 gepresenteerde voorstellen om de crisis aan te pakken en groei te genereren, zoals voorstellen in het kader van de Interne Markt Akte, een meer op groei gerichte begroting (MFK), een modern landbouwbeleid (GLB) en een meer gestroomlijnd innovatie- en onderzoeksprogramma (Horizon 2020).

Ook in 2012 is de *Annual Growth Survey* van de Commissie van belang als startpunt van het Europees Semester van 2013 (voorstel 1). Hierin zal de Commissie uiteenzetten wat volgens de Commissie de prioriteiten van de Unie voor 2013 zouden moeten zijn op het gebied van budgettaire discipline, macro-economisch beleid en economische groei. Deze zullen vervolgens in de verschillende vakraden worden besproken, wat uiteindelijk in het voorjaar van 2013 moet leiden tot EU-brede aanbevelingen vastgesteld door de Europese Raad, die de lidstaten in acht moeten nemen bij het opstellen van de Nationale Hervormingsprogramma's onder de Europa 2020 Strategie en de Stabiliteits- en Convergenceprogramma's onder het Stabiliteits- en Groeipact.

De aandacht voor het Europese groeivermogen in het werkprogramma sluit aan bij de brieven over de EU-groeiagenda van gelijkgezinde regeringsleiders die mede namens Nederland zijn verstuurd aan Commissievoorzitter Barroso en Raadsvoorzitter Van Rompuy voorafgaand aan de Voorjaarsraad en de Europese Raad van 23 oktober jongstleden, evenals bij de twee brieven die de gelijkgezinde ministers van Economische Zaken hebben verstuurd over de digitale interne markt en regeldruk, ter nadere invulling van die EU-groeiagenda. Tegelijkertijd is duidelijk dat de Commissie niet alle wensen uit die brieven adresseert: mooie woorden worden niet altijd gekoppeld aan concrete daden. Zo besteedt de Commissie in het werkprogramma weliswaar aandacht aan slimme regelgeving maar is geen programma voor na 2012 voorzien. Het kabinet zal blijven inzetten op een nieuw werkprogramma voor administratieve

lastenreductie voor na 2012. Ook is er geen aandacht voor verbreding van de aanpak naar nalevings- en toezichtskosten, zoals het kabinet wenst.

De Commissie stelt verder voor om op een aantal prioritaire dossiers (o.a. voorstellen in het kader van de Interne Markt Akte) via een zogeheten fast track-procedure tot snelle akkoorden te komen. Zo'n fast track-procedure komt neer op een extra inspanning van zowel Commissie, Raad als Europees Parlement (EP) binnen de bestaande procedures. De Commissie stelde dit ook al voor in de mededeling «roadmap voor stabiliteit en groei» aan de vooravond van de Europese Raad van 23 oktober. Het kabinet staat positief tegenover extra inzet vanuit Commissie, EP en Raad om tot snelle besluitvorming te komen, met name als het gaat om maatregelen die bijdragen aan groei en werkgelegenheid.

De Commissie zal in 2012 verder inzetten op de implementatie van de Interne Markt. De grote meerderheid van de twaalf concrete voorstellen die in de Interne Markt Akte worden benoemd is al gepresenteerd in 2011. Voor 2012 is o.a. een voorstel voorzien om transacties te vergemakkelijken door gebruik van elektronische handtekeningen (voorstel 21) en een voorstel voor modernisering van intellectuele-eigendomsrechten in het licht van het digitale tijdperk (voorstel 88). Beide acht het kabinet van groot belang voor het tot stand komen van de digitale interne markt. Verder wordt op basis van de zogenaamde prestatietest (voorstel 81) bezien op welke wijze de interne markt voor diensten verder kan worden verbeterd en verdiept.

Op het terrein van de Digitale Agenda voor Europa komt de Commissie volgend jaar onder andere met een Europese strategie voor internetveiligheid (voorstel 23) en een evaluatie van de Digitale Agenda voor Europa, inclusief plannen voor de resterende 2 jaar (voorstel 25). Nederland ondersteunt de ambitie van de Europese Digitale Agenda. ICT en het gebruik ervan wordt hiermee terecht als essentiële drijver voor economische groei en maatschappelijk nut gepositioneerd. Nederland heeft zelf ook een ambitieuze nationale digitale agenda en zet ICT grootschaliger in om regeldruk voor bedrijven substantieel te verminderen en arbeidsproductiviteit te verhogen. Eind dit jaar wordt een digitale implementatie agenda 2012–2015 naar uw Kamer gestuurd. Ten aanzien van internetveiligheid is in de Kamerbrief over het bedrijvenbeleid aangekondigd dat een nadere analyse wordt gemaakt van veiligheid van ICT-voorzieningen bij het elektronisch zakendoen tussen overheid en bedrijven. Dit is een onderwerp dat Nederland ook in EU-verband actiever onder de aandacht wil brengen.

Op het gebied van energie meldt de Commissie in 2012 met een wetgevend voorstel te komen over nucleaire veiligheid (voorstel 36). Daarnaast worden in het werkplan drie mededelingen aangekondigd, over: hernieuwbare energie, de interne energiemarkt en koolstofopslag (voorstellen 37, 38 en 39). Het kabinet kijkt uit naar de genoemde voorstellen. De Commissie is in de tweede helft van 2011 al met een groot aantal wetgevende voorstellen gekomen (o.a. over energie-efficiëntie en energie-infrastructuur), waarover de onderhandelingen die momenteel gaande zijn zullen doorlopen in 2012.

Ten aanzien van onderzoek en innovatie doet de Commissie nadere voorstellen voor de versterking van de Europese onderzoeksruimte (ERA; voorstel 117). Ook wil de Commissie de voortgang op de Innovatie Unie (één van de vlaggenschipinitiatieven van Europa 2020) monitoren inclusief een nieuwe indicator op het gebied van snelgroeiende bedrijven om voor innovatie de output te meten (voorstel 118). Het kabinet heeft

altijd het belang benadrukt van het komen tot een outputindicator voor innovatie naast de huidige indicator van 3% R&D-investeringen.

Op landbouwterrein komt de Commissie ook met een aantal voorstellen. Allereerst met een wetgevingspakket over diergezondheid, plantgezondheid en herziening van de Controleverordening. Dit betreft een omvangrijk pakket aan herziene regels over bestrijding van dier- en plantenziekten en over toezicht in de voedselketen en importcontroles (voorstel 55). Deze regels zijn van belang voor Nederland als grote exporteur en doorvoerhaven van landbouwproducten. Daarnaast komt de Commissie met een voorstel tot herziening van de regels over promotie van en voorlichting over landbouwproducten (voorstel 2). Nederland staat hier in algemene zin positief tegenover en zet in op vereenvoudiging van de regels. Ook komt de Commissie met een voorstel over het tegengaan van invasieve soorten in het kader van het Europese biodiversiteitsbeleid (voorstel 46). Nederland ondersteunt het feit dat de Europese Commissie opties op dit vlak verkent.

Europese Zaken

Zoals ieder jaar zal het kabinet uw Kamer een appreciatie sturen van de voortgangsrapportage van de Commissie inzake EU-uitbreiding (voorstel 40), die volgend jaar ook monitoring van Kroatië zal omvatten met het oog op de toetreding van dat land.

Financiën

Zoals in de algemene inleiding van deze kabinetsappreciatie reeds is opgemerkt, kon in het Commissie-werkprogramma nog niet op alle actuele ontwikkelingen worden geanticipeerd, zoals op het gebied van economische *governance*. Ook wordt in het werkprogramma geen melding gemaakt van de, voor Nederland uiterst belangrijke, onderhandelingen over het nieuwe Meerjarig Financieel Kader.

Wel doet de Commissie in 2012 opnieuw een reeks van voorstellen ten aanzien van de regulering van de financiële sector. Het werkprogramma biedt een overzicht van de belangrijkste dossiers op het gebied van de financiële markten voor het komende jaar. Daarnaast zijn in 2011 diverse Commissievoorstellen verschenen die nog in behandeling zijn, waaronder de richtlijn inzake kapitaalsvereisten voor banken (CRD IV) en de verordening voor kredietbeoordelaars. In 2012 wil de Commissie een aantal voorstellen indienen om de hervormingen af te ronden, waaronder een voorstel voor informatieverstrekking over complexe beleggingsproducten (PRIP's, voorstel 80). Het kabinet verwelkomt het voornemen van de Commissie om in de *Annual Growth Survey* (voorstel 1) een beoordeling te maken van het gecumuleerde effect van de hervormingen. Het totale pakket aan lopende en aangekondigde wetgevingsinitiatieven op het terrein van financiële markten zal naar verwachting tot een forse extra administratieve lastendruk gaan leiden. Inzicht daarin is zeer nuttig voor de beoordeling van die initiatieven en de besluitvorming daarover o.a. in de Ecofin Raad.

Op het gebied van belastingen verwelkomt het kabinet de initiatieven voor arbitrage bij grensoverschrijdende belastinggeschillen en het voorkomen van dubbele belasting (voorstel 122), even als het behoorlijk bestuur met betrekking tot belastingparadijzen in derde landen (voorstel 120). Ten slotte is het kabinet voorstander van ieder initiatief dat effectief BTW-fraude kan bestrijden en kijkt dan ook uit naar de plannen om een nieuw mechanisme te ontwikkelen om snel dergelijke fraude aan te pakken (voorstel 125).

Immigratie en Asiel

Zoals bekend heeft het kabinet op dit beleidsterrein een forse inzet. In het actieplan bij het Stockholm programma (COM(2010) 171) kondigde de Commissie aan dat ze in 2012 een voorstel zou doen ter wijziging van de gezinsherenigingsrichtlijn. Dit is echter niet opgenomen in dit werkprogramma. Het kabinet zal bij de Commissie aandringen om snel de reacties op het groenboek Gezinshereniging te verwerken en daarop zo spoedig mogelijk een voorstel te presenteren om de richtlijn waar nodig aan te passen. Het is van belang dat de Commissie zich aan haar eigen lange-termijn planning houdt met het oog op totstandkoming van het Stockholm programma.

Het kabinet hecht aan een effectief en efficiënt beheer van de Schengen-buitengrenzen, dat ten goede komt aan de mobiliteit van bonafide reizigers, illegale immigratie tegengaat en maximaal bijdraagt aan de veiligheid van Nederland en het Schengengebied. De voorstellen voor een nieuwe generatie van grenscontroles (voorstel 57), die al waren aangekondigd in de onlangs verschenen mededeling over Slimme Grenzen, sluiten aan op de in het regeerakkoord vervatte ambities op het terrein van het grensbeheer.

Infrastructuur en Milieu

Nieuwe auto's en bestelwagens mogen vanaf 2020 gemiddeld niet meer dan 95 resp. 147 g CO₂/km uitstoten. Of dit zo blijft hangt af van een effectbeoordeling die de Commissie in 2012 uitvoert (voorstel 4). Nederland heeft zich van meet af aan sterk gemaakt voor strengere normen en zal dit blijven doen. Ook werkt de Commissie momenteel aan een Impact Assessment in het kader van aanstaande herziening van de MER richtlijn voor projecten (voorstel 45). Te verwachten valt dat de Commissie onder andere zal inzetten op verdere uniformering van procedures in lidstaten. Nederland is in zijn algemeenheid tevreden met de Nederlandse MER wetgeving en de achterliggende richtlijn. Wel ziet Nederland enkele verbetermogelijkheden. Tevens werkt de Commissie aan een voorstel voor een 7e Milieuactieprogramma (MAP; voorstel 47). De Raad heeft zich meerdere malen uitgesproken over wat het 7e MAP zou moeten brengen: een betere implementatie, uitvoering en handhaving van het EU milieubeleid en verdere externe integratie van milieudoelen in sectoraal beleid. Nederland vindt dat het 7e MAP meerwaarde moet hebben ten opzichte van reeds lopende initiatieven, zoals nadere invulling van de acties uit het stappenplan voor een hulpbronnefficiënt Europa.

De Commissie voorziet een evaluatie van al het EU beleid gericht op zoet water, inclusief een evaluatie van de onder de Kaderrichtlijn Water opgestelde stroomgebiedbeheersplannen (voorstel 43). De Commissie zal de resultaten in een zgn. «blauwdruk» opnemen. Het kabinet zal, vanuit de sterke positie van Nederland als waterland, een bijdrage leveren aan het proces van totstandkoming van deze blauwdruk, maar het is geen voorstander van nieuwe wetgeving op dit moment voor bijvoorbeeld waterefficiëntie in gebouwen of een droogterichtlijn. Vooralsnog gaat het kabinet er vanuit dat eventueel nieuw beleid met betrekking tot waterschaarste, droogte en klimaatadaptatie een plaats krijgt in de tweede generatie stroomgebiedbeheersplannen, die uiterlijk in 2015 moeten worden vastgesteld.

Ten aanzien van het voorstel voor de vaststelling van een kader voor maritieme ruimtelijke ordening (voorstel 111) kan het kabinet weliswaar instemmen met het doel, bevordering van een geharmoniseerde aanpak

van gebruik van de zee, maar ziet het vooralsnog geen noodzaak om op dit terrein tot Europese regelgeving te komen.

Op het gebied van spoor komt de Commissie onder meer met een voorstel voor het spoorwegpakket (voorstel 127), dat uit twee onderdelen bestaat: (1) «Toegang tot de Spoorwegmarkt» betreft voorstellen met betrekking tot de verdere liberalisering van de nationale markt voor personenvervoer per spoor. In het Commissiewerkprogramma wordt gesuggereerd dat het hierbij zowel zal gaan om bepalingen over open toegang tot de markt («concurrentie op het spoor») als om meer verplichte aanbesteding van openbare dienstcontracten (zoals vastgelegd in verordening 1370/2007/EC). Het kabinet is van mening dat de Europese Commissie in haar nieuwe voorstellen verplichte aanbesteding van vervoer niet dient te betrekken omdat eerst de in het Witboek vervoer aangekondigde evaluatie van de uitvoering van verordening 1370/2007/EC moet worden afgewacht (voorzien voor 2015). Verder is het kabinet van mening dat bestaande openbare dienstcontracten in overeenstemming met verordening 1370/2007/EC dienen te worden gerespecteerd. (2) Daarnaast komt de Commissie met een voorstel over de hervorming van het Europees Spoorwegbureau (ERA).

De Commissie voorziet een herziening van de verordening rechten van vliegtuigpassagiers (voorstel 129). De Europese Commissie constateert in de huidige verordening van gemeenschappelijke regels voor compensatie en bijstand aan luchtreizigers in geval van instapweigering en bij annulering of langdurige vertraging van vluchten een drietal knelpunten: (1) een eenduidige interpretatie en handhaving in de hele EU; (2) duidelijke en vlot toegankelijke kanalen voor klachtenbehandeling; (3) adequate informatie voor de passagiers. In dit licht zal verordening 261/2004 worden herzien en de herziening zal gepaard gaan met een voorstel voor de aansprakelijkheid van luchtvervoerders met betrekking tot het vervoer van passagiers en hun bagage door de lucht. Het kabinet verwelkomt een spoedige herziening van verordening 261/2004 en het is voorstander van een eenduidige handhaving in heel Europa. Dit is in het belang van zowel de Europese consument als de luchtvaartmaatschappijen.

Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Het werkprogramma voor 2012 bevat in de ogen van het kabinet geen voorstellen op dit terrein die voor ons land van groot belang zijn. Overigens had het kabinet graag gezien dat het voorstel inzake de internationalisering van het hoger onderwijs, dat nu staat opgenomen in de voor 2013 geplande activiteiten, in de planning voor 2012 was opgenomen; dit vanwege de samenhang met de inhoudelijke vormgeving van het «Erasmus voor Iedereen»-programma. In de contacten met de Commissie zal Nederland bepleiten dit voorstel alsnog naar voren te halen.

Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Voor wat betreft de aangekondigde voorstellen voor 2012 op het terrein van werkgelegenheid en sociaal beleid vallen vooral de twee pensioen-voorstellen op. Het voorstel inzake de bescherming van aanvullende pensioenrechten van mensen die van baan veranderen (voorstel 32), is een aangepaste versie van de richtlijn over portabiliteit uit 2005. Deze aanpassing is nodig omdat voor portabiliteit van pensioenen, in de vorm van overdracht van kapitaal van de ene lidstaat naar de andere, onvoldoende steun bleek te bestaan. De Commissie tracht het nu langs andere wegen mogelijk te maken dat personen die grensoverschrijdend actief zijn

hun opgebouwde pensioenrechten behouden. Uit de aankondiging blijkt dat portabiliteit geen rol meer speelt, en dat de Commissie zich in eerste instantie richt op het aanpakken van wachttijden in Europa. In beginsel staat het kabinet daar positief tegenover. Immers, bij het verdwijnen van wachttijden bouwen migrerende werknemers dan in ieder land waar zij werken altijd aanvullend pensioen op. Dat bevordert de mobiliteit, terwijl tegelijkertijd het pensioenkapitaal blijft in het land waar het wordt verdiend.

Met het voorstel «Interne markt en pensioenfondsen: instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening» (voorstel 83) beoogt de Commissie de mogelijkheden voor grensoverschrijdende activiteiten van pensioenfondsen te vergroten en de financiële soliditeit daarbij te garanderen. In de ogen van het kabinet brengt dit voorstel voor Nederland ernstige risico's met zich mee. Voorstellen die ertoe strekken de financiële betrouwbaarheid van pensioenfondsen te vergroten, kunnen als consequentie hebben dat Nederland hogere zekerheidseisen aan bestaande pensioentoezeggingen moet stellen. Daarvoor zouden dan hogere financiële buffers moeten worden aangehouden, waarmee de afweging tussen zekerheid en risico's die Nederlandse pensioengerechtigden lopen ongewild door anderen gemaakt zal worden. Nederland is daarom reeds nu zowel op ambtelijk als op politiek niveau in Europa actief om onze autonomie op dit gebied te behouden en daarvoor ook steun te zoeken bij andere lidstaten met kapitaalgedekte pensioenstelsels (die vergelijkbare risico's lopen).

Veiligheid en Justitie

Zoals gezegd ondersteunt Nederland de hoge ambitie van de Europese Digitale Agenda. Daarnaast hecht Nederland grote waarde aan de Interne Veiligheidsstrategie. Nederland staat voor veilige en betrouwbare ICT en een open en vrij internet. Cyber security is essentieel, ook voor de bestrijding van terrorisme en criminaliteit. Het kabinet verwelkomt daarom het initiatief van de Commissie om te komen tot een meer gecoördineerde aanpak van dit onderwerp door de Europese strategie voor internetveiligheid (het reeds genoemde voorstel 23) en de aandacht voor bestrijding van Europese cybercriminaliteit (voorstel 60). In het kader van een vrije en veilige digitale interne markt hecht het kabinet ook bijzonder belang aan het initiatief van de Commissie met betrekking tot Notice-and-Take-Down-procedures (voorstel 91) en het voorstel voor een collectief rechtenbeheer van muziekrechten/onlinemuziek (voorstel 82).

Met betrekking tot aan terrorisme en veiligheid gerelateerde risico's ziet het kabinet met belangstelling uit naar het initiatief van de Commissie voor een juridisch en technisch kader voor een Europees systeem voor het traceren van terrorismefinanciering (TFTS; voorstel 62) en naar de voorgestelde herziening van het Europees programma voor de bescherming van kritieke infrastructuur (EPCIP) en van de richtlijn met betrekking tot de inventarisatie en aanmerking van infrastructuur als Europese kritieke infrastructuur (voorstel 65). In dit kader is ook de herziening van het EU-kader inzake bewaring van gegevens (voorstel 63) van belang. De Commissie beoogt hierbij een balans te vinden tussen de snelle toegang van bevoegde instanties tot de telecomgegevens die noodzakelijk zijn voor misdaadbestrijding enerzijds en anderzijds de nodige garanties voor de bescherming van persoonsgegevens en het soepele functioneren van de interne markt.

In het kader van innovatie en digitalisering in het domein van de rechtspleging hecht Nederland veel waarde aan de initiatieven van de Commissie voor een instrument voor alternatieve geschillenbeslechting in

zakelijke geschillen (voorstel 106) en voor een EU-kader voor collectief verhaal (voorstel 110). Collectieve afwikkeling van schadevergoeding is een speerpunt bij het efficiënt procederen. Met betrekking tot alternatieve geschillenbeslechting voor zakelijke geschillen hecht het kabinet in het bijzonder aan zelfregulering. Het reeds genoemde Europees kader voor elektronische handtekeningen (voorstel 21) is ook van belang voor online geschillenbeslechting en digitaal procederen. Vanuit de ook nationaal sterk gevoelde behoefte aan burgervriendelijke digitalisering acht Nederland in EU-verband de voorstellen voor wederzijdse erkenning van civiele documenten en afschaffing van de formaliteiten voor de legalisatie van documenten tussen de lidstaten eveneens van belang (voorstellen 108–109). Bij dit laatste voorstel gaat het om de follow-up van het groenboek over het vrije verkeer van documenten.

De huidige financieel-economische situatie verleent bijzondere actualiteit aan de aangekondigde herziening van de insolventieverordening (voorstel 107), met het oog op de doeltreffendheid en doelmatigheid van grensoverschrijdende insolventieprocedures.

Het kabinet streeft naar verlaging van administratieve lasten en zal vanuit dat perspectief het voorstel van de Commissie voor de bekendmaking van niet-financiële informatie door ondernemingen (voorstel 86) beoordelen. Additionele informatieverplichtingen voor ondernemingen gaan immers vaak via het jaarverslag en leveren extra administratieve lasten op.

Op het gebied van het strafrecht zal Nederland het aangekondigde voorstel van de Commissie over bijzondere waarborgen voor kwetsbare verdachten of beklaagden (voorstel 96) kritisch volgen. Bijzondere belangstelling heeft Nederland voor de aangekondigde herziening van richtlijn 2004/80/EG over een schadevergoeding voor slachtoffers van misdrijven (voorstel 103). Nederland is er voorstander van dat, in lijn met de Nederlandse praktijk, de lidstaten slachtoffers ondersteunen bij het verkrijgen van schadevergoeding en andere lidstaten bijstaan in het verhalen van schade op daders.

Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Op het terrein van de volksgezondheid zijn met name twee voorstellen voor ons land van belang. Allereerst betreft dit de geplande herziening van de richtlijn tabaksproducten (voorstel 52). Deze richtlijn zal door de Commissie worden aangepast op basis van recente ontwikkelingen. Naar aanleiding van dat voorstel zullen de lidstaten en het Europees Parlement met elkaar in onderhandeling moeten over nieuwe maatregelen op het gebied van productie, verkoop en aanprijzing van tabaksproducten. Daarbij komen mogelijk nieuwe plannen voor gezondheidswaarschuwingen, verkoopbeperkingen en informatieverplichtingen voor de tabaksfabrikant aan de orde. De nieuwe richtlijn zal verplichtingen voor Nederland met zich meebrengen. Dat maakt dat het kabinet er extra alert op zal zijn dat de Nederlandse belangen en kabinetsplannen op tabaksgebied goed worden afgewogen bij de aanpassing van deze richtlijn.

Daarnaast is het voorstel voor een herziening van de richtlijn inzake medische hulpmiddelen voor ons land van belang (voorstel 53–2). In de praktijk wordt ervaren dat het huidige regelgevende kader niet altijd eenzelfde niveau van bescherming van de gezondheid voor alle Europese patiënten en gebruikers biedt. Verder werpen nieuwe en nog in ontwikkeling zijnde technologieën uitdagende vragen op bij het hanteren van het kader. De herziening van de richtlijn moet ervoor zorgen dat het regelgevende kader wordt aangepast in het licht van de technische en wetenschappelijke vooruitgang. Doel is een verhoogde mate van bescherming

van de gezondheid voor alle Europese patiënten en gebruikers, alsmede waar nodig het maken van duidelijkere en eenvoudigere regels. Verder wordt ernaar gestreefd de positie van Europa op het gebied van innovatie te verbeteren en een beter functionerende interne markt en internationale handel te bereiken. Daarmee zijn worden dus naar verwachting de belangen van de producenten van medische hulpmiddelen, die in ons land prominent vertegenwoordigd zijn, direct gediend.

De staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
H. P. M. Knapen